

การป้อนกำลังคนทางวิทยาศาสตร์สู่สังคมไทย : นักวิทยาศาสตร์และครูวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ศึภภภาพสูง

สังคมไทยนั้น จำเป็นจะต้องมีขุมกำลังทางปัญญาที่เข้มแข็ง มีองค์ความรู้มากพอที่จะต้านทานกับกระแสโลกาภิวัตน์ และที่สำคัญก็คือการพึ่งพาตนเองได้ด้วยองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างแข็งแกร่ง

ขุม กำลังทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญของไทย ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในวงการวิทยาศาสตร์ว่าพวกเขาเหล่านี้เป็นหนุ่มสาวรุ่นใหม่ ไฟแรงมีความรู้ ความสามารถสูง มีคุณสมบัติที่ดีในการทำงานทางวิทยาศาสตร์ และสร้างผลงานวิจัยใหม่ ๆ ที่ใช้ประโยชน์ได้จริงให้กับคนไทย นั่นก็คือ นักวิทยาศาสตร์จากโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสว.) ปัจจุบันมีผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ ของรัฐแล้วทั้งสิ้น 555 คน

โครงการ พสว. เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2527 เป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสว.) เพื่อผลิตผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับศึกษา วิจัย ประดิษฐ์ คิดค้น และเผยแพร่ผลงานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาประเทศปีละ 120 คน

โดยรับนักเรียนเข้าศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

จนถึงวันนี้ นักวิทยาศาสตร์ในโครงการ พสวท. ซึ่งสร้างผลงานทางวิทยาศาสตร์ไว้อย่างโดดเด่น ต่างก็ได้รับรางวัลทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติ กันอยู่ทุกปี นอกจากการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และการเป็นอาจารย์ระดับมหาวิทยาลัยแล้ว นักวิทยาศาสตร์เหล่านี้ ยังได้จัดกิจกรรมพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ให้กับเยาวชนระดับประเทศและยังช่วยพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีร่วมกับ พสวท. นอกจากนี้ยังมีผลงานทางวิชาการอื่น ๆ อีกมากมาย

เมื่อพิจารณาถึงสิ่งที่มาของการสร้างนักวิทยาศาสตร์ที่เก่งขึ้นมาได้ในระบบโรงเรียน ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือ การที่ได้ครูเก่งหรือครูที่มีความสามารถสูงทางด้านวิทยาศาสตร์ สามารถถ่ายทอดและสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความตระหนักรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อนักเรียนจะสามารถค้นพบแก่นของความรู้ที่แท้จริงตลอดจนการปลูกฝังจิตวิญญาณทางวิทยาศาสตร์ให้กับผู้เรียน

แต่หากมาดูสภาพการศึกษาวิทยาศาสตร์ของบ้านเราจะพบว่า มีความอ่อนแอทางวิทยาศาสตร์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสาเหตุหลักจะพบว่ามีการขาดแคลนครูที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ และด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นที่มาของการกำเนิดโครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (โครงการ สควค.) เมื่อปี พ.ศ. 2539 จวบจนถึงวันนี้ โครงการ สควค. ได้ผลิตครู สควค. ที่มีคุณภาพ แน่นในเนื้อหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเก่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

และออกไปปฏิบัติหน้าที่กระจายอยู่ตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ จำนวนกว่า 2,300 คน สร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียน ชุมชนและสังคมแห่งการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เป็นที่ประจักษ์

จากการติดตามการปฏิบัติงานของครู สควค. พบว่า ครู สควค. สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพของโรงเรียน ชุมชนและสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพจนได้รับความไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่สำคัญๆ หลายอย่าง จนมีคำพูดหนึ่งที่ว่า “หากมอบหมายงานใดให้ครู สควค. ก็รับรองได้ว่างานนั้นจะสามารถสัมฤทธิ์ผลได้”

กระจุกสะท้อนภาพแห่งความสำเร็จของโครงการคือการทำให้นักเรียนรักและเรียนวิทยาศาสตร์ได้อย่างมีความสุขและสนุกกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ผลงานรางวัลต่างๆ ระดับชาติ ของครู สควค. รุ่นต่างๆ เช่น รางวัลครูแกนนำทางวิทยาศาสตร์ รางวัลครูดีในดวงใจ รางวัลครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ยอดเยี่ยม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเครื่องยืนยันความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการ สควค.